

Atuarfiit pisortaanut Naalakkersuisunut ilaasortap Tommy Marø-p 3. marts 2009
oqaaserisai

Asasakka atuarfiit pisortai atuarfeqarfinnillu aqutsisut

Meeqqat atuarfianni inerisaaneq maanna ukiualunni ingerlareerpoq isumagalu naapertorlugu pitsanngoriaatit arlalissuit timalerneqariartulersimasut malunnarpoq. Ilinniartitsisunik pikkorissaanerit ilinniartitseqqinnerillu annertuut ingerlanneqarsimapput sulilu ingerlanneqarlutik malugisinnaavaralu allannguinnissamut inerisaanissamullu meeqqat atuarfianni piumassuseq akisussaaqataajumanerlu suli annertusiartortoq.

Ukiuni makkunani ilinniartitaanikkut inerisaanerit naalakkersuisunit pimoorullugit ingerlanniarnearput. Suliniut Meeqquerivitsialak aamma ilissi suliassinnut oqilissaaqataaniartussaq aallartisarneqareerpoq ilinniarnertuunngorniarnerrullu inerisarnissaa maanna piareersarneqaleruttorluni. Atuarfitsialaap inerisarnerani ilikkakkavut pingaernerit tassaapput allannguiniarnerni soqutigisaqaqatigiinnik peqataatitsineq avaqqunneqarsinnaanngitsoq kiisalu allannguinerit iluaqutaassappata inuunermi atugassarititaasut kulturilu sulinermi qitiulluinnartariaqartut. Aamma ilikkarparput inatsisitigut sinnaakkutit qanorluunniit pitsaatigigaluarpata inerisaaneq inimut atuarfiusumut eqqunneqanngippat allannguiniarnernit meeqqanut ataasiakkaanut iluaqutaasanngitsut.

Ulluni makkunani qujanartumik ilaqutariit meeqqallu atugarisaat eqqartorneqartorujussuupput. Sapaatip akunnera kingulleq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup meeqqat atugarisaannik misissuinerup inerneru atuakkami “Kalaallit Nunaanni meeqqat” saqqummiuppai. Meeqqanik qanimut sullissisuulluni immaqqa inernerit uissuumminarpallaanngikkaluartut apeqqutit meeqqat atuarnerannut tunngasut arlaqartut isiginngitsuusaarneqarsinnaanngillat – iliuuseqarfigineqartariaqarlutillu.

Misissuinerup inerneru iliuusissatullu kaammattuutigineqartut arlaqartut meeqqat atuarfiannut tunngasuupput:

- Assersuutigalugu atuartut 92 %-iisa atuarnertik nuannarinerarsimagaluarat misissuineru allani ilaatigut ersersinneqarsimavoq angajullerni atuartut amerlanerusut atuarnerminnik nuannarinnittanngitsut. (Sundhed på toppen) Angajoqqaat pingajorarterutaat oqarsimapput meeqqatik atuarfimmi ilikkagaqarneq ajortut. Angajoqqaat affaasa missaat meeqqamik atuarinneqarnerat naammagisimaanngilaat, Else Christensenilu

saqqummiinermini oqaluttuarpoq naammagisimaarinninngitsut tassaannerusut angajoqqaat ilinniagaqarsimasut. Isumaqarpunga sumiiffinni ataasiakkaani angajoqqaat suli qaninnerusumik suleqatigineqartariaqartut atuarfimmut naammagisimaarinninnginnerat sumerpiaq tunngaveqarnerusooq paasinialugu suleqatigiinnikkullu tamanna pitsanngorsarniarneqartariaqartoq.

- Meeqqat 20 %-iisa missaat (taakkunani niviarsiaqqat 15 % nukappiaqqallu 25 %) assigiinngitsutigut inuunermi ajornartorsiuteqarput. Meeqqat taakkua ilaat meeraqatiminnut attaveqarnerat pitsaanngilaq, ilaat qinngasaarneqartarlutik allatigulluunniit tarnikkut ajornartorsiuteqarlutik. Immikkut maluginiartariaqarsoraara nukappiaqqat ajornartorsiorderummata tamannalu aamma atuarfimmi eqqumaffigissallugu immaqalu immikkut iliuseqarfigissallugu pisariaqassammat.

Misissuinerup aamma kingumut uppersivaa meeqqat ikinngeqisut assigiinngitsutigut sumiginnarneqartartut pingaartumillu imigassartornerup kingunerisaanik atugarliortinneqartartut. Pissutsit taamaannerisa soorunami atuarfimmi sulineq oqinnerulertinngilaa. Ilisimaneqarpormi meeqqat angerlarsimaffimmi atugarliortut aamma atuarfimmi artorsarnerusartut ajornartorsiuteqarnerusartullu.

Ajornartorsiutit misissuinermi taakkartorneqartut imaaliallaannaq qaangerneqarsinnaanngillat susassaqtulli tamarmiusut suleqatigiinnerisigut aatsaat pitsanngorsarneqarsinnaallutik.

Meeqqat atuarfiata siunertaasa pingaartut ilagaat meeqqat atorfissaqartitsinerat tunngavigalugu atuartitsineq aaqqissorneqartassasoq. Naak suliassaq taanna oqimaallunilu ilungersunarsinnaagaluartoq neriuppunga meeraq qitiutillugu sulineq suli maannamiit sukumiinerusumik ingerlanneqartassasoq meeqqallu ataasiakkaat ajornartorsiutillit naammattoorneqaraangata suliassaq ingerlaannaq aallartinneqartassasoq.

Nalunaarusiami innersuussutit ilagaat misissuinermi paasisat Atuarfitsialaap piviusunngortinniarnani ilanngunneqassasut. Naak ilisimagaluarlugu suliniuterpasuit aallartinneqareersimasut neriuppunga ulluni tulluuttuni periarfissaqassasusi misissuinerup inerneru oqaluserilluassallugit sumiiffissinnullu uterussi oqallinneq nangikkumaarissi, meeqqat ajornartorsiuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik ikiorserneqarnissaat siunertarlugu.

Naggataatigut qutsavigiumavassi meerartatta pitsaasumik atuartinneqarnissaannut maanna tikillugu suleqataanersi pillugu – ilinniartitaaneq inuit pitsaanerusumik

naliinnerusumillu periarfissinneqarnissaannut aqqutissat pingaarnersaraat –
pingaartumillu meeraanermi misigisat pitsaasut inersimasunngornermi nukissanik
annertuumik tunisisarput – meeqqallu atuarfiat tamatumani annertuumik
pingaaruteqarpoq.

Ulluni tulliuttuni ataatsimiilluarnissassinnik kisaappassi tamassilu tikilluaritsi!